

Vận dụng, phát triển sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng về đạo đức trong kỷ nguyên mới

11/01/2026 9:06

ThS PHẠM THỊ VĨNH HÀ

Tạp chí Lý luận chính trị,

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

TS TRẦN THỊ MINH TRÂM

Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội

Tóm tắt: Chủ tịch Hồ Chí Minh coi trọng xây dựng Đảng về đạo đức và Người là tấm gương sáng ngời về đạo đức cách mạng. Bước vào kỷ nguyên phát triển mới, việc xây dựng Đảng ta “là đạo đức, là văn minh” là vấn đề tiên quyết để Đảng đủ năng lực lãnh đạo sự nghiệp cách mạng của dân tộc. Bài viết phân tích tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng về đạo đức và đề xuất một số giải pháp vận dụng, phát triển sáng tạo trong kỷ nguyên mới.

Hội nghị toàn quốc Tổng kết công tác tổ chức xây dựng Đảng năm 2025 _Ảnh: Báo Nhân dân

1. Mở đầu

Sáng lập và rèn luyện Đảng ta, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn đau đáu xây dựng Đảng ta là một chính đảng cách mạng chân chính, có nguyên tắc tổ chức chặt chẽ, một lòng một dạ phục vụ giai cấp, phục vụ nhân dân, phục vụ Tổ quốc và đóng góp vào sự phát triển của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế; cán bộ, đảng viên của Đảng “phải thực sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, thật sự cần kiệm, liêm chính, chí công vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”⁽¹⁾, để Đảng ta “là đạo đức, là văn minh”.

Lãnh đạo đất nước bước vào kỷ nguyên phát triển mới, “kỷ nguyên giàu mạnh dưới sự lãnh đạo, cầm quyền của Đảng Cộng sản, xây dựng thành công nước Việt Nam xã hội chủ nghĩa... Mọi người dân đều có cuộc sống ấm no, hạnh phúc, được hỗ trợ phát triển, làm giàu; đóng góp ngày càng nhiều cho hòa bình, ổn định, phát triển của thế giới, hạnh phúc của nhân loại và văn minh toàn cầu. Đích đến của kỷ nguyên vươn mình là dân giàu, nước mạnh, xã hội xã hội chủ nghĩa, sánh vai với các cường quốc năm châu”⁽²⁾, đòi hỏi Đảng ta phải có bản lĩnh, trí tuệ và sức chiến đấu cao.

Hơn lúc nào hết, cần tiếp tục vận dụng, phát triển sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng về đạo đức để “Đảng là đạo đức, là văn minh, là biểu tượng của trí tuệ và bản lĩnh dân tộc, đi đầu, dẫn dắt toàn dân với tinh thần dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm, tiên phong đột phá”⁽³⁾.

2. Nội dung

2.1. Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng về đạo đức

Hồ Chí Minh là tấm gương sáng ngời về đạo đức cách mạng. Trong suốt cuộc đời hoạt động của mình, Người luôn quan tâm, dày công vun đắp, xây dựng Đảng để Đảng là đảng chân chính cách mạng, lực lượng tiên phong của giai cấp công nhân và nhân dân lao động, được nhân dân tin yêu và đủ sức lãnh đạo nhân dân thực hiện thành công mục tiêu giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước, xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội, đem lại cuộc sống tự do, ấm no, hạnh phúc cho nhân dân. Tư tưởng đó được Người nêu ra ngay từ khi chuẩn bị thành lập Đảng và được hoàn thiện dần qua sự phát triển của thời đại.

Trong tác phẩm Đường Kách mệnh, cùng với việc chỉ ra cho những người cách mạng Việt Nam những vấn đề cốt lõi của học thuyết Mác - Lênin, về đường lối cách mạng là nêu ra chuẩn mực đạo đức của người làm cách mạng, đó là 23 chuẩn mực, quy tụ trong 3 mối quan hệ cơ bản của một con người, đó là: đối với mình, đối với người và đối với công việc. Đó là các chuẩn mực đạo đức cốt yếu của người làm cách mạng; là giá trị về nhân cách con người, nhân cách làm người và đặc biệt là xây dựng một mẫu người mới trong phong trào cách mạng của dân tộc.

Điều lệ vắn tắt của Đảng do Người soạn thảo nêu rõ: “Đảng Cộng sản Việt Nam tổ chức ra để lãnh đạo quần chúng lao khổ làm giai cấp đấu tranh để tiêu trừ tư bản đế quốc chủ nghĩa, làm cho thực hiện xã hội cộng sản”⁽⁴⁾, nhiệm vụ của Đảng là lãnh đạo nhân dân đánh đổ thực dân, phong kiến, giành độc lập cho dân tộc, tự do, dân chủ cho nhân dân.

Ngay sau khi nước nhà giành được độc lập, nhận rõ nguy cơ từ ảnh hưởng của tư tưởng chế độ cũ đối với chính quyền cách mạng. Ngày 17-10-1945, Người có “Thư gửi ủy ban nhân dân các kỳ, tỉnh, huyện và làng”, chỉ rõ nhiệm vụ cần kíp của Chính phủ và chính quyền các cấp lúc này phải làm để nhân dân được hưởng tự do, hạnh phúc; các cơ quan công quyền từ trung ương đến địa phương là đầy tớ của nhân dân, không phải đè đầu dân; “việc gì lợi cho dân, ta phải hết sức làm. Việc gì hại đến dân, ta phải hết sức tránh”⁽⁵⁾. Tiếp đó, ngày 01-3-1947, Chủ tịch Hồ Chí Minh tiếp tục viết Thư gửi các đồng chí ở Bắc Bộ, chỉ rõ: “Cán bộ, đảng viên phải kiên quyết tẩy sạch những khuyết điểm sau: “Địa phương chủ nghĩa”, “Óc bè phái”, “Óc quân phiệt, quan liêu”, “Ham chuộng hình thức”, “Làm việc bàn giấy”, “Ngồi một nơi chỉ tay năm ngón”, “Vô kỷ luật, kỷ luật không nghiêm”, “Ích kỷ, hủ hóa””.

Trong tác phẩm Sửa đổi lối làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh chỉ rõ “Đảng không phải là tổ chức làm quan, phát tài. Đảng phải là tổ chức lãnh đạo nhân dân vì lợi ích của nhân dân mà phục vụ”, theo Người, lợi ích của Đảng là lợi ích của dân tộc, của Tổ quốc, ngoài ra Đảng không còn lợi ích nào khác. Do đó, mỗi cán bộ, đảng viên phải: “Đặt lợi ích của Đảng, của dân tộc lên trên hết” và phải “Trọng lợi ích của Đảng hơn hết”, “Coi trọng đạo đức cách mạng: nhân, nghĩa, trí, dũng, liêm”, “bất cứ việc gì cũng vì lợi ích của nhân dân mà làm và chịu trách nhiệm trước nhân dân”⁽⁶⁾.

Tháng 5-1949, Hồ Chí Minh đã viết một loạt bài nói về cần, kiệm, liêm, chính. Người khẳng định 4 đức tính đó là phẩm chất cơ bản của một con người, “Thiếu một đức

thì không thành người”. Điều đó đặc biệt đúng với cán bộ, đảng viên, bởi theo Người, cán bộ là gốc của mọi công việc và đạo đức cách mạng là gốc của cán bộ, đảng viên, người cán bộ, đảng viên phải thường xuyên tu dưỡng, rèn luyện về cần, kiệm, liêm, chính. Có như vậy thì: “Những người trong các công sở đều có nhiều hoặc ít quyền hành. Nếu không giữ đúng Cần, Kiệm, Liêm, Chính thì dễ trở nên hủ bại, biến thành sâu mọt của dân”⁽⁷⁾.

Cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp thắng lợi, miền Bắc được giải phóng, bước vào thời kỳ khôi phục kinh tế, xây dựng cơ sở vật chất của chủ nghĩa xã hội, làm hậu phương lớn cho miền Nam. Tháng 12-1958, Hồ Chí Minh viết tác phẩm “Đạo đức cách mạng”, Người chỉ rõ quá trình cải tạo xã hội cũ thành xã hội mới là sự nghiệp vẻ vang của người cách mạng, là công việc nặng nề, lâu dài. Để thực hiện thắng lợi nhiệm vụ đó, đòi hỏi người làm cách mạng phải có đạo đức cách mạng, không quản ngại khó khăn, gian khổ, một lòng vì nước, vì dân, vì sự nghiệp thiêng liêng của Đảng.

Người chỉ rõ phẩm chất đạo đức của người làm cách mạng là: “Quyết tâm suốt đời đấu tranh cho Đảng, cho cách mạng. Đó là điều chủ chốt nhất”⁽⁸⁾ và phải “Ra sức làm việc cho Đảng, giữ vững kỷ luật của Đảng, thực hiện tốt đường lối, chính sách của Đảng”⁽⁹⁾, một lòng vì nước, vì dân “Đặt lợi ích của Đảng và của nhân dân lao động lên trên, lên trước lợi ích riêng của cá nhân mình. Hết lòng hết sức phục vụ nhân dân. Vì Đảng, vì nhân dân mà đấu tranh quên mình, gương mẫu trong mọi việc”⁽¹⁰⁾, “thường xuyên học tập, rèn luyện, nâng cao trình độ lý luận cách mạng “ra sức học tập chủ nghĩa Mác - Lênin, luôn dùng tự phê bình và phê bình để nâng cao tư tưởng và cải tiến công tác của mình và cùng đồng chí mình tiến bộ”⁽¹¹⁾.

Người chỉ ra những biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân là những thứ bệnh rất nguy hiểm, là kẻ thù hung ác của chủ nghĩa xã hội, cần phải được tiêu diệt triệt để. Cách chống chủ nghĩa cá nhân là, mỗi cán bộ, đảng viên bên cạnh tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng, học tập lý luận chủ nghĩa Mác - Lênin phải thường xuyên tự phê bình và phê bình một cách tự giác, thật thà, trung thực.

Nhân dịp kỷ niệm 39 năm ngày thành lập Đảng, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã viết bài Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân, Người tiếp tục khẳng định đạo đức cách mạng là sức mạnh của Đảng, bảo đảm cho Đảng thực hiện vai trò lãnh đạo của mình; là gốc rễ, nền tảng của người cán bộ cách mạng. Do đó, mỗi cán bộ, đảng viên cần tu dưỡng, rèn luyện, nâng cao đạo đức cách mạng. Trước lúc đi

xa, Người căn dặn: “Đảng ta là một đảng cầm quyền. Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”.

2.2. Vận dụng, phát triển sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng về đạo đức trong kỷ nguyên mới

Thứ nhất, Đảng Cộng sản Việt Nam là một đảng chân chính cách mạng; đảng của giai cấp vô sản, đội tiên phong của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của dân tộc Việt Nam; là tổ chức chính trị đại diện trung thành lợi ích của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và dân tộc Việt Nam; lợi ích của Đảng gắn liền với lợi ích giai cấp vô sản, của nhân dân, của quốc gia, dân tộc, Đảng không có lợi ích nào khác ngoài lợi ích đó. Đó không chỉ là tôn chỉ, mục đích của Đảng ta mà đó cũng là cốt lõi đạo đức của Đảng.

Trong suốt 95 năm kể từ khi ra đời đến nay, Đảng ta đã lãnh đạo nhân dân phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, đưa cách mạng Việt Nam giành thắng lợi này đến thắng lợi khác, thực hiện thành công công cuộc đổi mới đất nước, đưa nước ta phát triển mạnh mẽ trong thời kỳ đổi mới, tạo dấu ấn quan trọng có tính lịch sử cả về kinh tế, xã hội; giữ vững độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ; mở rộng hội nhập và nâng cao vị thế đất nước trên trường quốc tế. Có được những thành tựu đó, bên cạnh đường lối, sách lược đúng đắn, Đảng ta là một tổ chức chính trị khác với các tổ chức khác, đó là lợi ích của Đảng cũng chính là lợi ích của dân tộc, của nhân dân; của giai cấp công nhân và của nhân dân lao động. Ngoài những lợi ích đó, Đảng ta không còn lợi ích nào khác. Chính vì vậy, Đảng ta được nhân dân tuyệt đối tin theo.

Bước vào kỷ nguyên mới, với nhiều thuận lợi, thời cơ mới nhưng cũng đan xen không ít khó khăn, thách thức, Đảng ta cần tiếp tục đẩy mạnh xây dựng Đảng về đạo đức; khẳng định “Đảng luôn lấy việc phục vụ nhân dân làm lẽ sống và mục tiêu phấn đấu, luôn trung thành tuyệt đối và vô hạn với lợi ích của dân tộc, của nhân dân”⁽¹²⁾. Mọi đường lối, chủ trương của Đảng đều lấy người dân làm trung tâm, phải phục vụ quyền, lợi ích hợp pháp của nhân dân và lợi ích quốc gia, dân tộc; người dân là chủ thể đánh giá chủ trương, đường lối của Đảng.

Thấm nhuần tư tưởng Hồ Chí Minh “Đảng không phải là tổ chức làm quan phát tài”, “Đảng phải trở thành nhà tổ chức vĩ đại của toàn dân tộc; Đảng là đạo đức, là văn

minh, là biểu tượng của trí tuệ và bản lĩnh dân tộc, đi đầu, dẫn dắt toàn dân với tinh thần dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm, tiên phong đột phá”⁽¹³⁾; xây dựng niềm tin chính trị vững chắc trong nhân dân.

Thứ hai, kiên định và không ngừng vận dụng, phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh phù hợp với thực tiễn Việt Nam trong giai đoạn cách mạng mới; kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Đó là “bất biến” trong xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng, là đạo đức chính trị của Đảng.

Hồ Chí Minh đã chỉ rõ, phẩm chất hàng đầu, yêu cầu cốt yếu nhất của người cách mạng là “Giữ chủ nghĩa cho vững”. Đó là giác ngộ chủ nghĩa Mác - Lênin, suốt đời trung thành, kiên định với lý tưởng cách mạng, xây dựng niềm tin vững chắc vào tương lai tươi sáng của cách mạng, không dao động trước khó khăn, gian khổ, phải “trung với nước, hiếu với dân”.

Ngày nay, thế giới đang trong kỷ nguyên phát triển mới với nhiều biến đổi nhanh chóng, phức tạp, khó lường; cạnh tranh địa chính trị, kinh tế diễn ra gay gắt giữa các cường quốc, khu vực. Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư với sự phát triển nhanh của công nghệ mới, của kinh tế tri thức, xã hội tri thức, kỷ nguyên số... đặt ra những thuận lợi và thách thức mới, nhất là vấn đề truyền thông, tuyên truyền. Bên cạnh đó, các thế lực thù địch, phản động ráo riết hoạt động chống phá với các phương thức, thủ đoạn ngày càng tinh vi; tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ vẫn chưa được đẩy lùi.

Mặt khác, bước vào kỷ nguyên mới, Đảng ta tiến hành “cuộc cách mạng” sắp xếp tổ chức bộ máy tinh gọn, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả; xóa bỏ cấp trung gian, loại bỏ tình trạng công kênh để phục vụ người dân, doanh nghiệp tốt hơn. Điều đó tác động đến không ít cán bộ, công chức, viên chức. Trong điều kiện đó, đòi hỏi chúng ta phải kiên định, vận dụng, phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh phù hợp với yêu cầu hội nhập sâu rộng với thế giới, những tiến bộ của khoa học công nghệ, những thách thức mang tính toàn cầu. Đồng thời, giữ vững mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, xây dựng một nước Việt Nam dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, phồn vinh, hạnh phúc, thịnh vượng. Đó là mục tiêu “bất biến”. Các cấp ủy, tổ chức đảng phải có kế hoạch cụ thể, thường xuyên giáo dục, nâng cao bản lĩnh chính trị cho đảng viên, nhất là làm cho đảng viên nắm được những vấn đề cốt lõi về đường lối, chủ trương của Đảng. Tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu “(i) Có bản lĩnh chính trị vững vàng,

phẩm chất đạo đức trong sáng, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám đổi mới sáng tạo, dám đột phá vì lợi ích chung; hết lòng, hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân, luôn đặt lợi ích quốc gia, dân tộc, lợi ích của nhân dân lên trên hết, trước hết. (ii) Có bản lĩnh, quyết tâm cao, sẵn sàng dấn thân, hy sinh lợi ích cá nhân... (iii) Có năng lực cụ thể, tổ chức thực hiện, đưa chủ trương chiến lược của Đảng vào thực tiễn từng ban, bộ, ngành, địa phương (chuyên đổi số, chuyên đổi xanh, phát triển hạ tầng chiến lược, cải cách triệt để thủ tục hành chính...)"(14). Đội ngũ cán bộ, đảng viên nắm vững các quan điểm, chủ trương của Đảng; thông suốt tư tưởng, đồng thuận, thống nhất; thường xuyên học tập, cập nhật kiến thức mới; xác định rõ trách nhiệm, nghĩa vụ của mình trước thời cơ; không dao động trong bất cứ tình huống nào và kiên quyết đấu tranh bảo vệ Cương lĩnh, đường lối của Đảng, Hiến pháp và pháp luật của Nhà nước; sẵn sàng hy sinh vì sự nghiệp của Đảng, vì độc lập, tự do của dân tộc, vì hạnh phúc của nhân dân; sẵn sàng nhận nhiệm vụ mới khi thực hiện cách mạng sắp xếp tổ chức bộ máy để bộ máy tinh gọn, vận hành thông suốt, phục vụ nhân dân hiệu quả hơn, đáp ứng yêu cầu phát triển của đất nước.

Thứ ba, tiếp tục củng cố, tăng cường kỷ luật để bảo đảm tổ chức đảng, hệ thống chính trị tinh gọn, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả, “thống nhất ý chí và hành động; kỷ luật nghiêm minh, luôn tự phê bình và phê bình trên cơ sở Cương lĩnh chính trị, Điều lệ Đảng, Hiến pháp và pháp luật Nhà nước để xây dựng mối đoàn kết, thống nhất, xây dựng tình thương yêu đồng chí, đồng bào”(15).

“Thực hiện nghiêm túc, hiệu quả nguyên tắc tự phê bình và phê bình sẽ loại bỏ được tư tưởng chủ quan, thỏa mãn, tự cao, tự đại; phòng ngừa vi phạm khuyết điểm của bản thân mình và đồng chí mình; xây dựng, củng cố tình thương yêu đồng chí; làm cho mỗi cán bộ, đảng viên và toàn Đảng ngày càng hoàn thiện đạo đức cách mạng, từ đó lan tỏa tạo ra sự đoàn kết, đồng thuận trong xã hội, làm nòng cốt cho việc phát huy truyền thống đoàn kết, yêu nước của toàn dân tộc”(16).

Thứ tư, cán bộ, đảng viên dũng cảm nhận và quyết tâm khắc phục, sửa chữa khuyết điểm, rèn luyện, tu dưỡng đạo đức cách mạng; thường xuyên phòng, chống chủ nghĩa cá nhân; xây dựng đức tính cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư và yêu thương con người.

Tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ có tâm, có tầm đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới là yêu cầu cấp thiết. Trong đó, yêu cầu quan trọng là thực hiện Quy

định 144-QĐ/TW ngày 09-5-2024 của Bộ Chính trị về chuẩn mực đạo đức cách mạng của cán bộ, đảng viên trong giai đoạn mới.

Việc nhìn nhận đúng đắn, thẳng thắn, khách quan ưu điểm, khuyết điểm của cán bộ, đảng viên; “đánh giá cán bộ theo hướng thực chất, vì việc tìm người, trên cơ sở sản phẩm cụ thể đo đếm được... khuyến khích, bảo vệ cán bộ có tư duy đổi mới, dám nghĩ, dám làm, dám đột phá, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung trên cơ sở phân định rõ người dám nghĩ, dám làm, dám đổi mới sáng tạo vì lợi ích chung với người phiêu lưu, liều lĩnh, viển vông, không thực tế; bảo vệ đối với những trường hợp nguy cơ rủi ro, sai sót từ sớm, ngay khi có kế hoạch, không để muộn chí... Sàng lọc, đưa ra khỏi vị trí công tác đối với những người không đủ phẩm chất, năng lực, uy tín”⁽¹⁷⁾. Điều đó sẽ giúp cho đội ngũ cán bộ, đảng viên trau dồi đạo đức cách mạng, trưởng thành hơn trong công việc; đáp ứng được yêu cầu tình hình mới; hiệu quả công việc được nâng lên; làm cho tổ chức đảng, chính quyền, đoàn thể các cấp trong sạch, vững mạnh hơn, củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước.

Tiếp tục đẩy mạnh thực hiện có hiệu quả Nghị quyết số 04-NQ/TW Hội nghị Trung ương 4 khóa XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ và Kết luận số 21-KL/TW Hội nghị Trung ương 4 khóa XIII về đẩy mạnh xây dựng Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Đặc biệt, trong bối cảnh hiện nay cần “ngăn chặn, đẩy lùi, xóa bỏ chủ nghĩa cá nhân, cục bộ, bản vị trong cán bộ, đảng viên, trước hết là cán bộ lãnh đạo, người đứng đầu các cấp, các ngành. Mỗi cán bộ, đảng viên phải thực sự hiểu rõ, thấm nhuần và kiên quyết, kiên trì thực hiện: cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư; nói đi đôi với làm; dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám đổi mới, sáng tạo, dám đương đầu với mọi khó khăn, thử thách vì sự nghiệp của Đảng, vì lợi ích của nhân dân. Đồng thời, cấp ủy đảng cũng cần có giải pháp để từng cá nhân phát triển mọi khả năng sáng tạo của mình, hài hòa lợi ích chung với lợi ích riêng; quan tâm tới lợi ích cá nhân nhưng kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân. Đấu tranh không khoan nhượng và kiên quyết xử lý nghiêm minh các hành vi lộng hành, thao túng, chủ nghĩa phường hội, lợi ích nhóm, cục bộ, bản vị, chủ nghĩa cơ hội, thực dụng”⁽¹⁸⁾.

Có giải pháp khuyến khích, bảo vệ cán bộ, đảng viên có phẩm chất đạo đức trong sáng, lối sống trung thực, khiêm tốn, chân thành, giản dị; không tham vọng quyền lực, không háo danh; tâm huyết và có trách nhiệm với công việc; có tinh thần đoàn kết, xây dựng, gương mẫu, thương yêu đồng chí, đồng nghiệp. Khi đó, các biểu hiện tham nhũng, quan liêu, cơ hội, vụ lợi và các biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” sẽ bị đẩy lùi. Tình trạng quan liêu, cửa quyền, cơ hội, thực dụng, bè phái, lợi ích nhóm, nói không đi đôi với làm sẽ bị xóa bỏ. Như vậy, đạo đức cách mạng của người cán bộ, đảng viên được nâng lên; đạo đức của Đảng được vun đắp.

Thứ năm, xây dựng phong cách nêu gương trong công tác, học tập và trong sinh hoạt hằng ngày đối với cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu

Nêu gương là phương pháp quan trọng, hiệu quả đối với sự hình thành đạo đức xã hội nói chung và đạo đức cách mạng nói riêng; đó không chỉ là phương thức lãnh đạo mà còn “là đạo đức, là văn minh” của Đảng Cộng sản Việt Nam. Hồ Chí Minh chỉ rõ, một tấm gương sáng còn hơn nghìn bài diễn thuyết. Khi cấp ủy, tổ chức đảng cũng như cán bộ, đảng viên là tấm gương sáng vì nước, vì dân, vì sự phát triển bền vững của đất nước, của cộng đồng xã hội thì sẽ lan tỏa, truyền cảm hứng mạnh mẽ trong nhân dân; đồng thời làm cho chính quyền, đoàn thể chính trị - xã hội cũng sẽ trong sạch, vững mạnh. Mỗi cán bộ, đảng viên thấm nhuần sâu sắc và thường xuyên thực hiện hiệu quả Quy định số 08-QĐ/TW ngày 25-10-2018 của Ban Chấp hành Trung ương về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương. “Mỗi cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu các cấp phải nhận thức rõ các chuẩn mực đạo đức cách mạng; tự giác tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, để không bị cám dỗ bởi vật chất, tiền tài, danh vọng”⁽¹⁹⁾ “đấu tranh có hiệu quả với mọi biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân, bệnh quan liêu, cơ hội, cục bộ, bè phái, mất đoàn kết nội bộ;... thường xuyên “tự soi”, “tự sửa” và nêu cao danh dự, lòng tự trọng của người đảng viên”⁽²⁰⁾.

Trong thời đại mới, với sự phát triển của khoa học, công nghệ, của kinh tế tri thức, xã hội tri thức, kinh tế số, kỷ nguyên số,... “đặt ra những yêu cầu mới, nhu cầu mới, nhiệm vụ mới, suy nghĩ mới, hành động mới với mỗi người dân Việt Nam, đặc biệt đối với cán bộ, đảng viên của hệ thống chính trị trên con đường xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa, nhất là tận dụng tối đa thời cơ, vận hội, đi tắt đón đầu,

đưa đất nước vững bước vào kỷ nguyên phát triển, giàu mạnh, sánh vai với các cường quốc năm châu”⁽²¹⁾. Đó là đòi hỏi cấp thiết đối với toàn xã hội, nhất là đội ngũ cán bộ, đảng viên phải nêu gương để cập nhật kiến thức, nâng cao trình độ chính trị, chuyên môn, nghiệp vụ, khoa học công nghệ mới để thực hiện thắng lợi yêu cầu, nhiệm vụ, trọng trách trong giai đoạn mới; để dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám hy sinh vì lợi ích chung. “Chỉ khi đẩy mạnh thực chất học tập suốt đời, chúng ta mới giàu có những ý tưởng, giải pháp, sáng kiến để giải quyết những đòi hỏi cấp thiết của thực tiễn, những vấn đề mới, chưa có tiền lệ; khắc phục triệt để những “điểm nghẽn” trong cơ chế, chính sách, biểu hiện hình thức trong tự phê bình và phê bình; xóa bỏ tình trạng trì trệ, lúng túng trong giải quyết công việc tại các địa phương, cơ quan, đơn vị”⁽²²⁾, từ đó mới “tạo ra được đội ngũ cán bộ dũng cảm, nhận thức đúng quy luật khách quan, chủ động suy nghĩ và làm chủ suy nghĩ, dám nói những vấn đề nảy sinh từ thực tiễn, từ cuộc sống sinh động, từ đòi hỏi của đổi mới và yêu cầu, nguyện vọng chính đáng của nhân dân; có quyết tâm, dám chịu trách nhiệm về kết quả công việc, lĩnh vực, ngành mà mình đảm trách, dám nhận lỗi, sửa sai, chịu trách nhiệm trước dân, trước Đảng, biết làm chủ bản thân và công việc; dám chống lại những sự vinh hoa, phú quý không chính đáng và nếu cần, dám hy sinh lợi ích cá nhân vì Đảng, vì Tổ quốc và nhân dân”⁽²³⁾.

Thứ sáu, “nâng cao cảnh giác cho cán bộ, đảng viên trước các âm mưu chống phá của thế lực thù địch; đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Đưa việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng thành nhiệm vụ của mỗi cán bộ, đảng viên của Đảng, từ đó lan tỏa trong nhân dân, tạo thành phong trào tự giác bài trừ tư tưởng, hành động chống phá của thế lực thù địch”⁽²⁴⁾.

“Thực hiện thường xuyên, có hiệu quả công tác rà soát, phân loại, đưa đảng viên không đủ tư cách ra khỏi Đảng; thông tin kịp thời đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, thông tin thời sự và những vấn đề khác cần thiết cho đảng viên thông qua sinh hoạt chi bộ thường kỳ, chuyên đề, đột xuất. Chấn chỉnh công tác kết nạp đảng viên mới để bảo đảm chất lượng (thà ít mà tốt)”⁽²⁵⁾.

Các cấp ủy, chi bộ thường xuyên thực hiện nghiêm túc, hiệu quả kiểm tra, giám sát đảng viên trong học tập, tu dưỡng, rèn luyện thực hành về chuẩn mực đạo đức của Đảng. “Cấp ủy cấp trên thường xuyên kiểm tra tổ chức đảng cấp dưới trong công tác triển khai, tổ chức thực hiện. Có giải pháp phù hợp phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội và của nhân dân trong giám sát hoạt động của

Đảng và của cán bộ, đảng viên; đồng thời tôn trọng, cầu thị, công tâm, khách quan trong tiếp thu, xử lý các ý kiến góp ý”⁽²⁶⁾.

3. Kết luận

Xây dựng Đảng ta “là đạo đức, là văn minh”, tiêu biểu cho bản lĩnh, trí tuệ của dân tộc, đáp ứng vai trò lãnh đạo, cầm quyền, là nhân tố quyết định thắng lợi của sự nghiệp xây dựng nước Việt Nam phồn vinh, hạnh phúc, “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”; đồng thời, “uy tín của Đảng ta trên trường quốc tế tiếp tục được khẳng định mạnh mẽ và góp phần quan trọng vào công cuộc đấu tranh vì hòa bình trên toàn thế giới”⁽²⁷⁾.

Bài viết đăng trên Tạp chí Lý luận chính trị số 573 (11-2025)

Ngày nhận bài: 01-11-2025; Ngày bình duyệt: 10-11-2025; Ngày duyệt đăng: 27-11-2025.

Email tác giả: vinhha.nxd@gmail.com

(1) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, t.15, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tr.611-612.

(2), (14), (17) Tô Lâm: *Một số nội dung cơ bản về kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc; những định hướng chiến lược đưa đất nước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc*, <https://tapchicongsan.org.vn>, ngày 01-11-2024.

(3), (12), (13) Tô Lâm: *Đảng Cộng sản Việt Nam: 95 năm tiên phong vì Tổ quốc và nhân dân*, <https://tapchicongsan.org.vn>, ngày 03-02-2025.

(4) ĐCSVN: *Văn kiện Đảng toàn tập*, t.4, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 1998, tr.7.

(5) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, t.4, Sđd, tr.65.

(6) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, t.5, Sđd, tr.285.

(7) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, t.6, tr.122.

(8), (9), (10), (11) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, t.11, Sđd, tr.603.

(15), (16), (18), (24), (25), (26), (27) Phạm Thị Vĩnh Hà: *Đạo đức của Đảng, các yếu tố tác động và giải pháp bảo vệ, hoàn thiện*, Tạp chí Lý luận chính trị, số 552 (tháng 2-2024).

(19) Phạm Thị Vĩnh Hà: “*Quan điểm của Hồ Chí Minh về đánh giá cán bộ và vận dụng của Đảng ta trong thời kỳ đổi mới*”, Tạp chí Lý luận chính trị, số 539 (tháng 1-2023).

(20) ĐCSVN: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t.II, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.237.

(21), (22), (23) *Bài viết của Tổng Bí thư Tô Lâm: Học tập suốt đời*, <https://baohinhphu.vn>, ngày 02-03-2025.